



Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/12651.**

Benyújtás dátuma: **2025-09-25 18:58**

Parlex azonosító: **1FUQ1AOH0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Tóth Bertalan (MSZP)**

Törvényjavaslat címe: **A magasabb szintű bíróságra kirendelt bírák megfelelő beosztási pótlékának biztosítása érdekében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosításáról**

Az Alaptörvény 6. cikk (1) bekezdése alapján „**a magasabb szintű bíróságra kirendelt bírák megfelelő beosztási pótlékának biztosítása érdekében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2025. évi törvény

a magasabb szintű bíróságra kirendelt bírák megfelelő beosztási pótlékának biztosítása érdekében a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosításáról

[1] A bírói függetlenség Alaptörvényből eredő elvének lényegi eleme a bírák megfelelő javadalmazásának biztosítása. Mindez magában foglalja azt a körülményt is, hogy a bírót hivatása méltóságának és felelőssége súlyának megfelelő javadalom illeti meg.

[2] Hatályos törvények ezt azonban nem biztosítják, hiszen ha a bírót magasabb szintű bíróságra rendelik ki, mint amelyen megbízatását ellátja, nem kapja meg a tényleges munkavégzés helyének megfelelő beosztási pótlékot annak ellenére sem, hogy az igazságszolgáltatás másik ágát képező ügyészek esetében ez biztosított. Az Alaptörvény-ellenes helyzet mihamarabbi rendezése érdekében az Országgyűlés a következő törvényt hozza:

1. §

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 175. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„175. §

Ha a bírót – a fegyelmi okot kivéve – szolgálati érdekből alacsonyabb szintű bíróságra helyezik át, vagy alacsonyabb szintű bíróságra rendelik ki, korábbi beosztási pótlékára, illetve címére és a címmel járó pótlékra továbbra is jogosult. Ha a Kúria bíróját – a fegyelmi okot kivéve – szolgálati érdekből alacsonyabb szintű bíróságra helyezik át, vagy alacsonyabb szintű bíróságra rendelik ki, kúriai bírói illetményre továbbra is jogosult. Szolgálati érdeknek minősül az is, ha a bírót alacsonyabb szintű bíróságon vezetőnek nevezik ki, vagy újabb beosztására pályázat nélkül került sor. Magasabb szintű bíróságra történő kirendelés esetében a bíró a kirendelés helyének megfelelő beosztási pótlékra jogosult; a kirendelés időtartamára a bírót a címpótlék nem illeti meg.”

2. §

Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Általános indokolás

A Bjt. 35. § (4) bekezdés szerint a bírót hivatása méltóságának és **felelőssége súlyának megfelelő**, függetlenségét biztosító javadalmazás illeti meg.

A bírói illetmény a ténylegesen betöltött és ellátott bírói feladatokhoz, tisztséghez tapad. Ezt fejezi ki a Bjt. illetményrendszere is, ahol a magasabb szinten, jellemzően bonyolultabb vagy más okból kiemelt ügyekben járnak el, ahol a tapasztalat, a szakmai tudás is fokozott követelmény.

A Bjt. azonban nem rendelkezik a pótlék kérdéséről abban az esetben, amennyiben a kirendelt bíró magasabb bíróságon teljesít szolgálatot, mint ami az eredeti beosztása szerinti szolgálati hely. Ez esetben ugyanis nem kapja meg a magasabb ítélkezési szinten végzett, magasabb felelősséggel járó munkáért a beosztási pótlékot.

A Bjt. a bíró javadalmazását illetően két immanens követelményt támaszt. Egyfelől, a bíró javadalmazásának a bírói hivatás méltóságának megfelelőnek és a bíró ítélkezési tevékenysége körében viselt felelősségének súlyával megegyezőnek kell lennie. Másfelől, a bíró javadalmazásának – részben az előbbiekből kifolyólag – biztosítania kell a bíró függetlenségét. A bírók megfelelő javadalmazásának tehát alkotmányos jelentősége van. A bíróságok függetlenségének és a bírók pártatlanságának biztosítása mellett a felek tisztességes eljáráshoz való jogának egyik záloga. Az Alkotmánybíróság 3536/2021. (XII. 22.) határozata egyértelművé teszi, hogy a bírák megfelelő javadalmazása a bírói függetlenség lényegi része.

Fentiek által alapvető jogelvek sérülnek a vertikálisan kirendelt bírák esetében, így a jogviszony tartalom szerinti megítélésének követelménye, továbbá a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányosságának követelménye (a munkavállaló általa végzett munkához nincs hozzárendelve a munka adekvát ellentételezése). Ezen bérezetlenség mellett végeztetett munka a munkáltató részéről joggal való visszaélés és tisztességtelen foglalkoztatás, jóerkölcsbe ütköző magatartás. A magasabb ítélkezési szintnek megfelelő munkavégzés, e részében nincsen ellentételezve.

Nemzeti szabályozás tekintetében kiemelendő, hogy az eredeti munkakörből eltérő és magasabb bért eredményező munkavégzés, a többletmunka, a magasabb felelősséggel járó munka adekvát bérezése minden más területen törvényileg garantált.

A gazdasági életben, a versenyszférában az Mt. 53. § (1) és (5) bekezdés szerinti szabályozás irányadó:

(1) A munkáltató jogosult a munkavállalót átmenetileg a munkaszerződéstől eltérő munkakörben, munkahelyen vagy más munkáltatónál foglalkoztatni.

(5) A munkavállaló az (1) bekezdés szerinti foglalkoztatás esetén az ellátott munkakörre előírt, de legalább a munkaszerződése szerinti alaphérré jogosult.

A bírósági szervezettel paralel ügyészi jogviszony esetében 1998. július 1. napjától kezdődően

hatályos szabályozás, az új Üsztv. 64. § (6) bekezdés szerinti rendelkezés irányadó: Alacsonyabb szintű ügyészségre történő kirendelés esetén az ügyész beosztási pótléka nem változik, illetőleg címét és a címmel járó pótlékát megtartja, valamint a korábbi szolgálati helye szintjének megfelelő munkaköri elnevezést a továbbiakban is használhatja. **Magasabb szintű ügyészségre történő kirendelés esetében az ügyész a kirendelés helyének megfelelő beosztási pótlékra jogosult;** a kirendelés időtartamára az ügyészt a címpótlék nem illeti meg.

Minden más állami szektor jogállási törvénye rendezi a többletmunka, helyettesítés, eltérő munkavégzés adekvát bérezésének kérdését.

Az EUB C-146/23. és C-374/23. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet szerint a javadalmazásnak, amely a bírák függetlensége egyik biztosítékának minősül, **arányban kell állnia a feladataik jelentőségével.** A javadalmazás meghatározásának jogalappal kell rendelkeznie, és meg kell felelnie az **objektivitás, a kiszámíthatóság, a stabilitás és az átláthatóság** kritériumainak. ...A meghatározás módjától való bármely eltérést közérdekű céllal kell igazolni...Azok nem sérthetik a bírák javadalmazásának a **feladataikkal való összhangját.**

A jogszabályi hiátus okán az EUB ítéletben rögzítettek sem teljesülnek, a javadalmazás nincs arányban a ténylegesen végzett munkával, nem valósul meg a javadalmazásnak a kirendelt bírákra bízott feladataikkal való összhangja, nem felel meg az objektivitás, kiszámíthatóság, stabilitás, átláthatóság elvárásainak sem a magasabb szintre kirendelt bírák adekvát bérezésének hiánya.

Részletes indokolás

1. §

A módosítás biztosítja, hogy a magasabb szintű bíróságra történő kirendelés esetében a bíró a kirendelés helyének megfelelő beosztási pótlékra legyen jogosult.

2. §

Hatályba léptető rendelkezés.